

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

UNESCO

Nationale UNESCO Commissie

www.unesco.nl

UNESCO bij rampen en conflicten

Voor duurzame opbouw na een conflict of ramp is aandacht nodig op alle UNESCO-terreinen: cultuur is steeds vaker bewust doelwit tijdens gewapend conflict om zo de identiteit van een bepaalde groep mensen te treffen. Daarom is herstel van respect voor elkaars cultuur – in brede zin – essentieel. Het herstellen van beschadigd cultureel erfgoed, het zorgen voor een gemeenschappelijk belang en het ontwikkelen van interculturele gevoeligheid, vooral onder jongeren, zijn belangrijke punten voor UNESCO. De wederopbouw van de brug van Mostar in Bosnië en Herzegovina is hiervan een goed voorbeeld.

Onderwijs is cruciaal omdat de aanwezigheid van kennis essentieel is voor de toekomst van een land, zeker bij wederopbouw. Veel getroffen landen geven dan ook voorrang aan het herstel van onderwijsstructuren voor hun kinderen. Het geeft routine, hoop en komt tegemoet aan andere

belangrijke behoeften zoals het bevorderen van een gevoel van veiligheid en gezamenlijkheid.

Het bestaan van onafhankelijke media is wezenlijk voor het verspreiden van onpartijdig nieuws. Samenwerking met media buiten de conflictgebieden speelt een belangrijke rol. Net als het implementeren van mediawetgeving ter bevordering van de vrijheid van meningsuiting. UNESCO heeft op dit gebied projecten lopen in Angola, Zuidoost-Europa, het Midden-Oosten en Afghanistan.

Wetenschappen spelen een belangrijke rol in het versterken van netwerken en samenwerking op het gebied van ramppreventie en het herstellen van bijvoorbeeld cultuurgoeederen en biodiversiteit. Het voorkomen van *braindrain* is van belang voor de duurzaamheid van het herstel.

Water

Actuele vraagstukken dwingen ons om na te denken over de verschillende aspecten van water: wereldwijd heeft één op de vijf mensen geen toegang tot veilig drinkwater; de zeespiegel stijgt; het klimaat verandert; tsunami's en overstromingen vinden plaats; conflicten dreigen vanwege watertekorten. Hoe kunnen we ons beschermen tegen maar tegelijkertijd verantwoord en duurzaam omgaan met water?

UNESCO pakt waterproblematiek wereldwijd aan. Bijvoorbeeld door het *International Hydrological Programme* (IHP), het enige breed opgezette wetenschapsprogramma voor water binnen het VN-systeem. En het in Delft gevestigde UNESCO-IHE *Institute for Water Education* is een vermaard kennis- en opleidingscentrum dat al duizenden ingenieurs, beleidsmakers en onderzoekers van over de hele wereld heeft opgeleid tot waterdeskundigen.

De Nationale UNESCO Commissie wil onze visie op water helpen verbreden en ons denken over water beïnvloeden. Door naast de traditioneel technologische ook de sociaal-culturele, juridische en economische aspecten van water te belichten, wil ze bijdragen aan het realiseren van duurzame oplossingen voor watergerelateerde problemen die met klimaatverandering gepaard gaan.

Bio-ethiek

Bio-ethiek is de tak van wetenschap die zich bezighoudt met ethische aspecten van menselijk ingrijpen in het leven, zoals abortus, euthanasie of klonen. Over zulke kwesties wordt heel verschillend gedacht, ook omdat traditie en religie een grote rol spelen. Internationale dialoog is

daarom onmisbaar om tot richtlijnen en afspraken te komen. UNESCO draagt daaraan actief bij. Bijvoorbeeld door de 2005 *Universal Declaration on Bioethics and Human Rights* op te stellen. Deze verklaring biedt lidstaten universele uitgangspunten om nationale wetgeving te formuleren die fundamentele vrijheden, mensenrechten en menselijke waardigheid respecteert. Op deze manier kunnen ongewenste biomedische praktijken en onderzoek wereldwijd worden ingedamd. Ook adviseert UNESCO lidstaten bij het opzetten en goed laten functioneren van nationale commissies voor ethiek door middel van haar *Assisting Bioethics Committees*-project (ABC). Eén van de leden van de Nationale UNESCO Commissie participeert in dit project.

Documentair erfgoed, zoals boeken, manuscripten, foto's en film, vormt onze band met vroegere generaties. Het is het collectieve geheugen van de wereld. Deze band dreigen we te verliezen omdat documentair erfgoed kwetsbaar is. Papier verkrumelt, inkt vervaagt en negatieven verkleuren. Maar ook oorlogen en natuurrampen zijn een bedreiging. UNESCO ijvert voor het behoud en de ontsluiting van dit erfgoed. Bijvoorbeeld door het instellen van het *Memory of the World Register*. Deze lijst voor documentair erfgoed omvat onder meer het Tapijt van Bayeux, geschriften van Simón Bolívar en de filmnegatieven van *The Wizard of Oz*. Maar bijvoorbeeld ook archieven uit het getto van Warschau tijdens de Tweede Wereldoorlog en de rechtbankverslagen van het proces tegen Mandela in 1964. De dagboeken van Anne Frank en de *Catecismo Corticu*, het eerste in het Papiamentu gedrukte boek, kregen in 2009 een plaats op de lijst.

UNESCO heeft sinds 1952 een wereldwijd netwerk opgebouwd van duizenden scholen, zowel in het primair, voortgezet als beroepsonderwijs, het *Associated Schools Project (ASP)*. Deze UNESCO-scholen willen leerlingen vertrouwd maken met het UNESCO-gedachtegoed, vooral met vrede en verdraagzaamheid. Jongeren leren er dat ze zelf een groot aandeel hebben in positieve veranderingen en kunnen bijdragen aan een veilige, verdraagzame en schone wereld. De Nationale UNESCO Commissie heeft samen met onder meer het Europees Platform een UNESCO-schoolprofiel ontwikkeld. Dat legt uit wat een UNESCO-school is en hoe een school een UNESCO-school kan worden. In de publicatie *School Culture: UNESCO-schools towards a peaceful society* presenteert de Nationale UNESCO Commissie internationale praktijkvoorbeelden rond de vraag: hoe kan een school met een cultureel diverse leerlingenpopulatie een verbindende schoolcultuur tot stand brengen?

Immaterieel erfgoed

Er is steeds meer belangstelling voor immaterieel erfgoed. Of het nou gaat om tradities, zang, theater of dialecten: we willen het levend houden en doorgeven aan ons nageslacht. Maar dit erfgoed wordt wereldwijd bedreigd: dialecten en talen sterven uit, ambachtelijke kennis gaat verloren, en mondelinge tradities verdwijnen. UNESCO wil immaterieel erfgoed daarom promoten en beschermen. Ze doet dat door activiteiten te organiseren, die zijn vastgelegd in een verdrag. Meer dan 100 landen hebben die Conventie voor de bescherming van immaterieel

erfgoed inmiddels ondertekend. Ze zeggen daarmee toe hun immateriële erfgoed in kaart te brengen, te documenteren, erover te informeren, en er aandacht aan te besteden in het onderwijs. Na advies van onder meer de Nationale UNESCO Commissie maakte de Nederlandse regering in 2009 bekend de UNESCO Conventie Immaterieel Erfgoed te willen ratificeren. Ratificatie stimuleert de nationale discussie over immaterieel erfgoed, volkscultuur en identiteit ook in relatie tot de diversiteit van de Nederlandse bevolking.

De *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization* (UNESCO) is de Verenigde Naties-organisatie voor onderwijs, wetenschap, cultuur en communicatie, opgericht in 1945. UNESCO streeft naar vrede en veiligheid in de wereld onder het motto *since wars begin in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed*. Concreter gezegd gebruikt UNESCO de werkerreinen onderwijs, wetenschap, cultuur en

communicatie om de doelstellingen van de Verenigde Naties te realiseren, namelijk: universele waarden te ontwikkelen en de leefomstandigheden van alle mensen op de wereld te verbeteren, en zo een *freedom of want* en *freedom of fear* te bereiken. Rode draad door het programma van UNESCO is het stimuleren van de dialoog tussen culturen en religies om wederzijds begrip te kweken tussen lidstaten, volkeren en mensen, ... maar tevens de collectieve politieke wil te vormen om ongelijkheid en tegenstellingen in de wereld te overbruggen. Tegelijk krijgt hulp op het terrein van onderwijs, wetenschappen, cultuur, communicatie aan landen in *post-conflict* en *post-disaster* situaties steeds meer nadruk.

Zie voor meer informatie: www.unesco.org

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

UNESCO

Nationale UNESCO Commissie

Op de hoogte
blijven? Abonneer
u op de nieuwsbrief
van de Nationale
UNESCO
Commissie, kijk op:
www.unesco.nl

Bezoekadres
Kortenaerkade 11
2518 AX Den Haag

Postadres
Postbus 29777
2502 LT Den Haag

Tel. 070 426 02 63
Fax 070 426 03 59

Als enige organisatie binnen de Verenigde Naties heeft UNESCO een uitgebreid netwerk van Nationale Commissies. Alle 193 lidstaten hebben zo'n Nationale UNESCO Commissie. De Nederlandse Nationale UNESCO Commissie vormt de schakel tussen het Nederlandse professionele veld, de Nederlandse overheid en de in UNESCO verenigde wereldgemeenschap. Dit is tweerichtingsverkeer: de Commissie bevordert dat UNESCO-besluiten zo breed mogelijk ingang vinden in Nederland, en dat Nederlands gedachtegoed wordt opgenomen in het UNESCO-programma. Daarnaast adviseert de Commissie de Nederlandse regering over UNESCO-onderwerpen en bevordert ze de bekendheid van UNESCO in Nederland.

De Nationale UNESCO Commissie telt maximaal elf leden. Zij zetten hun deskundigheid op één of meer terreinen van UNESCO vrijwillig in. Een Secretariaat ondersteunt de Commissie.

Zie voor meer informatie: www.unesco.nl